

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Miljö- och byggenheten

Blankettanvisning

**Enligt 5 kap. 15 § Lag (2018:2088) om tobak och
liknande produkter**

Skickas till:

Miljö- och byggnämnden
mob@boden.se

Alt till:

Bodens kommun
Miljö- och byggnämnden
961 86 Boden

Värt att veta om egenkontrollprogram

Du som tänker sälja elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare till konsumenter ska utöva egenkontroll över att försäljningen sker i enlighet med bestämmelserna i Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter. Du ska dokumentera kontrollen av verksamheten i ett egenkontrollprogram som är anpassat för din verksamhet. Det är du som näringsidkare som ansvarar för att det finns ett egenkontrollprogram. Programmet bör innehålla försäljningsställets rutiner för att kontrollera ålder, marknadsföring och märkning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.

Ett egenkontrollprogram fungerar som ett stöd för dig som näringsidkare i egenkontrollen och är ett viktigt underlag för kommunen vid en tillsynskontakt. När du anmäler försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare till kommunen ska du samtidigt bifoga en kopia av ditt egenkontrollprogram.

Försäljningsställe

Namn på försäljningsstället	Gatuadress	
Postnr och ort	E-postadress	
Kontaktperson	Telefonnummer dagtid	Antal anställda

Ägare

Firmanamn (AB, HB, enskild firma etc)	Organisationsnummer/personnummer
---------------------------------------	----------------------------------

Information om åldergränsen

För att informera om åldergränsen ska ni ha minst en tydlig och klart synbar skylt på försäljningsstället.

På vilket sätt informerar ni kunderna om att ni inte får sälja eller lämna ut elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare till någon som är under 18 år?

- Skyltar o dekaler Informationsblad Muntligen i kassan Annat: _____

Skylten ska normalt sett placeras vid kassan för att uppfylla kravet på att vara tydlig och klart synbar. Det finns inget som hindrar att ni placerar fler skyltar på andra platser på försäljningsstället

Var är skyltar eller dekaler placerade på försäljningsstället?

- Vid kassan På skyltfönster På entrédörren Annat: _____

Rutiner för ålderskontroll

De som lämnar ut elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare ska förvissa sig om att kunden har fyllt 18 år. Om det finns tveksamhet beträffande kundens ålder ska legitimation begäras. Ett riktmärke kan vara att alltid begära legitimation om kunden ser ut att vara under 25 år. Om kunden inte fyllt 18 år får produkten inte säljas eller lämnas ut på annat sätt. Om det finns särskild anledning att produkten är avsedd att lämnas över till någon som inte fyllt 18 år får varan inte lämnas ut.

Vilka rutiner har ni för ålderskontroll på försäljningsstället?

- Vid tveksamhet om kundens ålder efterfrågas legitimation
- Kundens ålder kontrolleras via födelsedata på legitimation
- En ålderssticka (dekal) finns för att underlätta ålderskontrollen
- Personalen rekommenderas att begära legitimation av alla kunder som ser ut att vara under ___ år
- Om kunden inte kan visa att han eller hon är över 18 år, så nekas köp
- Om kunden inte visar legitimation på begäran, så nekas köp
- Om personalen misstänker att en produkt är avsedd för någon under 18 år, så nekas köp
- Om kunden är påstridig så tillkallas en chef eller annan ansvarig personal
- Annat: _____

Alla elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare som säljs till konsumenterna ska tillhandahållas på ett sådant sätt så det går att kontrollera ålder. Därför måste det finnas rutiner för ålderskontroll även vid försäljning genom automat, postorder, Internet eller liknande.

Vilka rutiner har ni för ålderskontroll om försäljning sker via automat, postorder, Internet eller liknande?

- Ej aktuellt
- Poletter eller liknande till automat säljs i kassan med ålderskontroll
- Automaten är placerad så att den kan bevakas kontinuerligt
- Ålderkontroll vid köp på Internet görs via bankkort eller liknande
- Försändelser via post skickas med rekommenderat brev, mottagningsbevis, personlig utlämning
- Försändelser via post innehåller uppgifter om att varan inte får lämnas ut till någon under 18 år.
- Annat: _____

Har ni någon rutin för att följa upp hur personalen hanterar kravet på ålderskontroll? I så fall, vilken?

Riskbedömning och särskilt stöd

Finns det situationer då det är problematiskt att följa bestämmelserna om åldersgränsen?

På vilket sätt hanterar ni problematiska situationer, exv om köparen inte kan visa eller inte vill visa legitimation?

Stöd och utbildning av personal

En näringsidkare som tillhandahåller elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare för försäljning till konsumenter ska ge personalen information och det stöd som behövs för att personalen ska kunna följa lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare och anslutande föreskrifter.

På vilket sätt informeras eller utbildas personalen om kravet på ålderskontroll och övriga bestämmelser vid försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare?

- Personalmöte
- Informationsblad
- Intern utbildning
- Extern utbildning
- Annat: _____

Hur ofta informeras eller utbildas personalen om kravet på ålderskontroll och övriga bestämmelser vid försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare?

- Vid nyanställning
- Minst en gång per år
- Tabell för att notera tidpunkterna för information och utbildning till personalen (se bilaga)
- Annat: _____

Det finns inget ålderskrav i lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare för den som säljer dessa produkter. Däremot måste den som säljer produkterna vara införstådd med lagen och ha en reell möjlighet att vägra sälja dessa produkter till minderåriga. I många fall är detta svårt för en person som inte själv fyllt 18 år.

Vilket särskilt stöd ger ni till personal under 18 år för att hantera sådana situationer?

Krav på hälsovarningar med mera

Förpackningar till elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare ska förses med en hälsovarning. Om en förpackning till en elektronisk cigarett eller en påfyllningsbehållare saknar hälsovarning, får produkten inte tillhandahållas konsumenter på marknaden. Detsamma gäller om hälsovarningen inte uppfyller de föreskrifter om utformningen av varningen som har meddelats med stöd av 48 § 5 Lag (2017:425).

Har ni någon rutin för att kontrollera att elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare som tillhandahålls är korrekt märkta? I så fall, vilken?

Marknadsföring

Det är endast tillåtet att marknadsföra elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare inne på försäljningsstället genom att tillhandahålla elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare till försäljning och genom kommersiella meddelanden i produkternas närhet. Meddelandena får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk.

Har ni någon rutin för att kontrollera att marknadsföringen på försäljningsstället är tillåten? I så fall, vilken?

Underskrift

Namnförtydligande

Bilaga

Berörda myndigheter

Folkhälsomyndigheten är en central tillsynsmyndighet för frågor kring ålderskontroll och varningstexter.

Konsumentverket är en central tillsynsmyndighet för frågor kring marknadsföring. Skatteverket ansvarar för frågor kring beskattning. I vissa fall är dock Tullverket beskattningsmyndighet.

Tullverket ansvarar bland annat också för kontroll av åldergräns vid införsel från EU-land och import från ett tredje land.

Länsstyrelsen ansvarar regionalt inom länet för samordning och viss tillsyn.

Kommunen och polisen ansvarar lokalt för omedelbar tillsyn över handeln av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare. Polisens primära uppgift är att ingripa mot brott som har begåtts, medan kommunens uppgift är framåtsyftande och ska säkerställa att regelsystemet följs i framtiden.

Utdrag ur Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter

5 kap. 15 § En näringsidkare som har sitt säte eller sin affärsverksamhet i Sverige får inte tillhandahålla elektroniska cigaretter eller påfyllningsbehållare för försäljning till konsumenter utan att först ha anmält försäljningen till den kommun där försäljningen ska ske.

5 kap. 17 § Den som bedriver försäljning enligt 15 § eller gränsöverskridande distansförsäljning enligt 16 § ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över försäljningen och hanteringen i övrigt av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare och se till att det finns ett för verksamheten lämpligt egenkontrollprogram.

Till anmälan respektive registreringen enligt 15 och 16 §§ ska näringsidkaren föga egenkontrollprogrammet och de övriga uppgifter som behövs för kommunens och Folkhälsomyndighetens tillsyn. Om uppgifterna ändras ska det anmälas till kommunen och Folkhälsomyndigheten utan dröjsmål.

Mer information

För mer information om Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter och angränsande lagstiftning, se kommunens eller länsstyrelsen webbplats samt följande webbplatser:

Folkhälsomyndigheten – www.folkhalsomyndigheten.se

Konsumentverket – www.konsumentverket.se

Tullverket – www.tullverket.se

Skatteverket – www.skatteverket.se

Polisen – www.polisen.se

Information till personalen

Det är viktigt att din personal vet vilka regler som gäller vid försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt varför. Därför är det lämpligt att du informerar minst en gång per år. En nyanställd bör dessutom få en genomgång när han eller hon anställs. Kom ihåg att både berätta vad lagen säger och beskriva hur era rutiner ser ut.

För att komma ihåg när du har informerat dina anställda kan det vara lämpligt att fylla i namnen på de anställda i en tabell, se exempel nedan. De anställda bör själva få fylla i datumet då de senast deltog i ett informations- eller utbildningstillfälle.